

Vörös Lobogó

AZ RKP ARAD MEGYEI BIZOTTSÁGA
ÉS A MEGYEI NÉPTANÁCS LAPJA

XXVI. évfolyam
8011. szám
4 oldal,
30 bani
Szerda
1970.
december 23.

TELJESÍTETTÉK ÉVI TERVÜKET

A Kisipari Termelő- Szövetkezetek Megyei Szövetségéhez

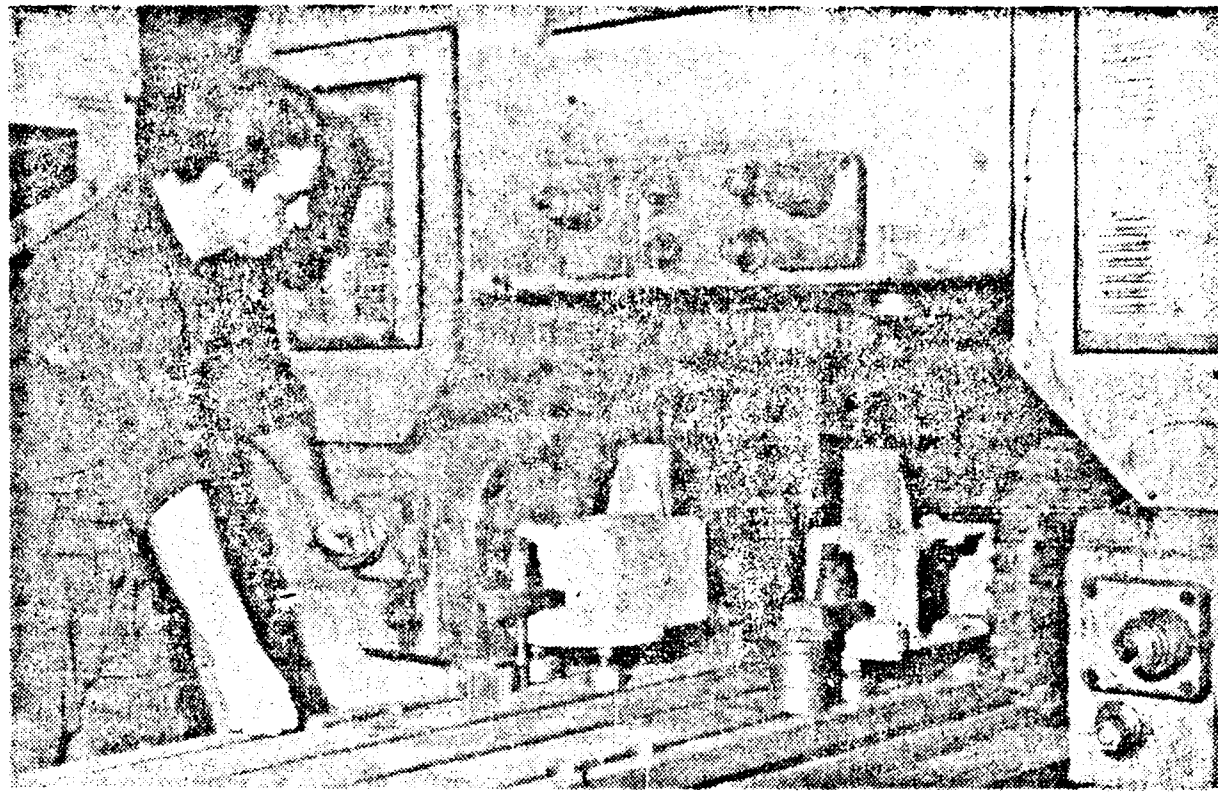
tartozó egységek ez évben ki-
valóan tevékenykedtek. Elvé-
geztek a közszükségleti cikkek
gyártását és a mindennapi
szolgáltatásokat ezreik vállalták.
Bútor, konfekció, gyermek-
játékokat és más közszükség-
leti cikket állítottak elő kis
sorozatokban. De ők varrtak
ruhákat, javították munká-
kat megkönnyítve, háztartásu-
kat gépesítő eszközeiket. Mű-
veltségi színvonaluk emelését
is szolgálták, amikor tevéin-
ket, rádióinkat jó karban tar-
tották.

A legszebb eredményt a
szolgáltatások és a sorozat-
gyártás terén az Artek kis-
ipari termelőszövetkezet köz-
össége érte el. Ez évi tervüket
határidő előtt teljesítették. Évi
vegeig tulszárnyalásuk értéke
meghaladja a 2,5 millió lejt.
Amellett, hogy modern, jól-
szabott ruhákat készítettek,
külön említést érdemel az,
hogy mintegy 0,4 millió lejt
értékben járultak hozzá az
elismert Romarta nevet viselő
cikkek előállításához.

A butorgyártás terén a bo-
rosjenői Crisul kisipari termé-
lőszövetkezet közössége jeles-
kedett. Szerte az országban is-
merik a náluk gyártott bútor-
feleket. A „Crisul” ma-
napra már keresett márká.
Tervüket egyenként 1 600 000
lejjel szárnyalják túl az év vé-
gig.

Jól ismert városunkban a
Precizia kisipari termelőszö-
vetkezet közösségének tevé-
kenysége. Néha bosszúságot is
okoztak, de most ne legyünk
ünneprontok, hiszen e héten
már ők is jelentették terveik
teljesítését. Az év végeig
mintegy 1 100 000 lejjel lépik
túl a gazdasági terv előírán-
zatait.

A kisipari termelőszö-
vet-
kezők ez évben a követelmé-
nyeknek megfelelően kiszé-
sítették a lakhelyen történő
szolgáltatások hálózatát. En-
nek is köszönhető tehát az,
hogy megyei szinten a Kisipari
Termelőszövetkezetek Megyei
Szövetségéhez tartozó
egységek december 30-ig 8
millió lejjel szárnyalják túl
tervelőirányzataikat.

Nem univerzális, de céljának mégis a legjobban megfelel ez a „házi” gyártott többfejű ma-
róp. A Szerszámgépgyár munkálói műhelyében nagy hasznát veszik a zárszekrények, kereszt-
szánok, szegnyergek és más alkatrészek előállításánál.

Üsd a vasat, amíg meleg!

Gömbölyű, izzó vasdarabot he-
lyezett az idős mester hosszú száru
fogójával az üllőre. Taktust ver
ki az üllő szarván, miközben a jó-
kora porólyval lelesújtó tagbasza-
kad fiatalbort emögé bízta: a
üsd fiam, amíg meleg. A ritmus
gyorsul, s a szabályos alkatrészek
egyszeri melegsége után el is ké-
szül.

Rég történt ez, több mint 20
éve. Az idős mester közmondásos
biztatása azonban még ennél is
regebbi eredetű. A nvelveszek azt
állítják, hogy a kovács mesterség-
ek egyidőben született. Az egy
mondatra tömörített népi bölcses-
ség azonban hajszálnál sem ko-
pott azóta. Ma is érvényes, s ér-
dekesége még az, hogy már nem-
csak a kovácsok alkalmazzák, ha-
nem bárki, ha sürgel valamit. E
héten is ezt tapasztaltuk, meg-
hozta a vagongyári rugó-kovácsok
háztartóját.

A szabásokat ollók mellett ta-
láltuk. Minden eles csattanás után
a gép alatt ástozó konténerbe
hullott a levágott, arasznyi
is szélesebb rugólap. Elnéztük,
hogy mennyi türelmmel forgatják
a kekszűrké hengereit acél, mi-
előtt leszabnak a következő dar-
abot. Nem sokáig kellett tanakod-
nunk, hogy megtudjuk: kombiná-
ciós szabási módszert alkalmaznak,
hogy ezáltal is minél kevesebb
hulladék keletkezzen. Az üzeme-

ző, Cristescu Vasile mérnök mi-
natisztikája szerint, nem is aká-
rmi eredmény. Eddig több
mint 7300 kilogramm drága rugó-
acélt takarított meg. A párttit-
kár, Bejan Aurel szerint— aki ez
alkalommal a részlegen kalauzolt—
a felajánlott nyolc tonna is meg-
lesz év végéig!

Közben odaértünk, ahol már
nagyban is komolyan kell venni a
közmondást. Kiderült ugyan, hogy

A riporter jegyzetfűzetéből

nem üti senki a vasat, mivel a
szinte fehérre izzó acéllapokat, és
rudakat gépek hajlítják, csavarják
és alakítják szükség szerint. A du-
rúzó, feneketlen gumu ke-
mencéből hol jobbról, hol balról
villant fel a hosszú fogóval ki-
húzott felhevített munkadarab. A
gépek engedelmes szolgálatát csav-
arták spirálissá a karvassagságu
acélrudakat. Végeiket leharapták,
de szánuk mégsem változott. To-
vább gördítették azokat egy fém-
asztalon, az edző tartályok felé.
Halk csibészással merültek el e-
gyenként a több mint 40 kilós iz-
zó rugók, a zöldesfekete, lustán
fodrozó felületű olajba. Egy pillá-
natig hosszú lánnyel csapott a
magasba, de a következő másod-
percben már ki is aludt, s csak

a barnás-fehér, tömény illatú füst
szállt a mennyezeten dőhögő elsi-
vo berendezés kúrtói felé.

Don Petru brigádjának tagjai
büszkéik is arra, hogy „egy meleg-
gel” majdnem teljesen kész rugót
adhassanak a minőségellenőröknek.
Csak majdnem, mert a gyártási fo-
lyamat legvégén ott terpeszkedett
egy zöldre festett hatalmas tartá-
lyu, merítőszekrénytel ellátott
gép. Gombyomásra süllyesztette
el a soron következő tételt, a mat-
tfehér nátriumnitrát oldatba. A
következő percekben már be is
fejeződött az edzőstől merevvé vál-
rugók visszacsereztési folyamata.

Az üzemszarnok végében ro-
busztus gép nyomóhengere alá ke-
rültek sorjában. A dinamométer
mutatója feltehereléssel is a 4000
kilogrammot jelezte. Címke került
rájuk, s szállíthatták is a megren-
delőkhöz.

A közmondás igaz hívei közé
tartoznak még a Trifu Aurel, a
Coras Ioan, a Papp György és a
Bilardur Dumitru vezette brigád
tagjai. De a rugó-kovácsok egy-
öntetűen az egyszerű melegsé-
get dicsőítik. S kimondhatatlan
szégyennek számít a részlegen
ad, ha a félíg kész rugót megke-
tedve ismét vissza kell dogni a ke-
mencébe hevítés végett. Így aztán
nem tartanak nyilván holt időket.
Ez különben ez évi tervük két
hétet határidő előtt való teljesíté-
se is igazolja. S e nagyon kiváló e-
redményeket csak úgy, egyszerű-
en annak tulajdonítják, hogy: ü-
tötték a vasat, míg meleg volt.

TÓTH SÁNDOR

Dolores Ibarruri elvtársnő meglátogatta Ion Gheorghe Maurer elvtársat

Dolores Ibarruri elvtársnő, a Spanyolországi Kommunista Párt
elnöke, aki a Román Kommunista Párt Központi Bizottságának
meghívására hazánkban tartózkodik, december 22-én meglátogatta
Ion Gheorghe Maurer elvtársat, az RKP KB Végrehajtó Bizott-
ságának és Állandó Elnökségének tagját, Románia Szocialista Köz-
társaság Minisztertanácsának elnökét. Ebből az alkalomból beszél-
getést folyt le a meleg barátság elvtársi légkörében. A találkozó-
részt vett Paul Niculescu-Mizil, a Román Kommunista Párt Köz-
ponti Bizottsága Végrehajtó Bizottságának és Állandó Elnökségé-
nek tagja, a KB titkára.

Nicolae Ceaușescu elvtárs

felavatta az új román

Duna-hidat

Az új szentendő küszöbén két
öt éves terv talakozásakor, új le-
tesítménnyel gazdagodott hazánk
gazdasági térképe: az ország legna-
gyobb közúti hídjaival. A Duna két
partját összekötő csaknem másfél
kilométeres beton- és acélv a ro-
mán műszaki intelligencia, a fej-
lett szocialista gazdaság tanubi-
zonysága. Itt Giurgeni és Vadul
Oli között, Ialomița és Dobrudza
földjein a szocializmus építői va-
loságos műszaki műremeket emel-
tek, amely ragyogóan egészíti ki az
öt éves terv eredményeinek hosszú
sorát.

Népünk új történelmében hagyo-
mányra vált, hogy a szocialista
társadalmunk építése során elért
minden egyes eredményről je-
lentést tegyünk a pártnak, a párt-
vezetőségnek, hogy e sikereket
pártunk és államunk szeretett ve-
zétjeinek, Nicolae Ceaușescu elv-
társnak a jelenlétében ünnepeljük
meg.

December 22-én, kedden a reggeli
órákban hivatalosan felavatták a
Giurgeni és Vadul Oli közti új Du-
na-hidat. Delelőtti feltevezéssel
helikopteron megerkezik Nicolae
Ceaușescu elvtárs, együtt Emil
Bodnarus, Ilie Verdet, és Mihai
Marinescu elvtársakkal, a Miniszter-
tanács alelnökével. A helikopter a
folyó bal partján, a hid közelében
száll le. Itt már Giurgeni és a
szomszédos községek számos lako-
sa gyűlt össze, hogy örömmel és
szeretettel üdvözölje a párt főtít-
kárát, hogy kifejezze melyesé-
gességét a pártpolitikához. A
ragaszkodás hangosan eljenez, üte-
men kiáltozza „Ceaușescu — RKP”.

A párt- és államvezetőket Vasile
Marin elvtárs, az RKP Ialomița
megyei bizottságának első titkára,
a helyi párt- és állami szervek
más képviselői fogadták.
Nicolae Ceaușescu elvtárs ezután
a hid felé indul az odavezető új
műuton.

A hidon az állam vezetőit sok-
 ezer Konstanca és Ialomița meg-
yei dolgozó, számos építő fogadja
élénk lelkesedéssel. A hid közepén
Nicolae Ceaușescu elvtársat, va-
lamint a többi párt- és államvezetőt
Petre Ionescu, az RKP Konstanca
megyei bizottságának első titkára,
dobrudzai párt- és állami szervek
képviselői, Pavel Ștefan közle-
kedésiügyi miniszter köszönti.

Fegyveres erők katonáiból, ha-
zafias gardák tagjaiból, s a honvé-
delmi felkészítő osztályok fiatal
tagjaiból álló díszőrség tiszteleg a
legfelsőbb parancsnok előtt.

Elhangzik Románia Szocialista
Köztársaság állami himnusza.

A vendégeket felkéri, foglalja-
nak helyet a hid közepén felállí-
tott emelvényen. Pavel Ștefan elv-
társ, közlekedésiügyi miniszter be-
szédeben utalt az építmeny jelen-
tőségére, arra, hogy létrehozása
megemlíthetjük a boksabányai ü-
zemet, amely a hidburkolatnál
nagy ellenálló képességgel acélt és
különleges hegesztési módszereket
alkalmazott. Ezeknek különleges
technológiáját az üzemi mérnökök
és technikusok dolgozták ki az A-
kadémia Kohászati Kutatóintézeté-
nek és a temesvári Politechnikai
Intézet szakembereivel közölve.
Az acélt Resicán öntötték és Ga-
lacon hengereket.

A hid teljes hossza 1456 méter,
csaknem 750 méteren szeli át a
folyómedret, s mindkét parton
egy-egy 350 méteres viaduktja
van. A járműveknek fenntartott,
négy sávú része 13,80 méter szé-
les, aszfaltozott; a gyalogjárók a

technikusoknak, a katonáknak,
mindazoknak, akik közreműködtek
a mű építésében.

A felszólalo ezután utalt arra,
hogy a párt és az állam vezetősé-
ge, személyesen a párt főtítkára
állandó támogatást nyújtott, hogy
leküzdjék a nehézségeket és fogva-
tekos-ágokat, amelyek az építők e-
lőtt álló problémák sikeres megol-
dása során merültek fel, majd be-
fejezésül ezeket mondotta: Kerem
engedje meg, főtítkar elvtárs,
hogy melyeséges köszönetet mond-
jak az utmutatásokért és a kapott
támogatásokért mindazok nevében,
akik kivették a részüket a hid é-
pítéséből. Ugyanakkor biztosítjuk
Önt, hogy a szállításban működő
dolgozók, miniszteriumunk egysé-
geinek építői levonták e munká-
ságot tapasztalataiból a szükséges
következtetéseket, s elhatározták
szándékuk, hogy minden erőfeszí-
tést megtegyenek az új öt éves
tervben rájuk háruló feladatok ü-
temes és határidőben történő tel-
jesítéséért.

Nagy taps közepette fel-
szólt Nicolae Ceaușescu elv-
társ, s ezeket mondotta: A párt
Központi Bizottsága, az
Államtanács és a kormány nevé-
ben melegen gratulálók az összes
tervezőknek és építőknek, a román
vállalatok összes munkásainak,
mérnökeinek és technikusainak, a-
kik hozzájárultak e fontos épít-
mény kivitelezéséhez. Kinyilvání-
tom azt a meggyőződésemet, hogy
a román gazdaság szempontjából
nagy jelentőségű építmeny megva-
losítása hozzájárul a szállítások
jobb lebonyolításához, jelentős
mozzanata lesz az e téren folyó te-
vékenységnek.

Mindenkinek sikert és jó egészsé-
get kívánok.

...Ünnepélyes pillanat követke-
zik. Nicolae Ceaușescu elvtársat
felkéri, hogy a hagyományoknak
megfelelően vágja el a hidavatási
szalagot. Felzúg a taps, miközben
a Dunán levő hajók megszólaltat-
ják szirénáikat.

Az ünnepség résztvevői gyalog
teszik meg a dobudzsai part felől
a felutat a hidon. A szilárd épít-
meny biztonságérzetet ad az em-
bereknek.

A forgalomnak átadott hidat a
Közlekedésiügyi Minisztérium Ter-
vezőintézete tervezte. A munkála-
tok kivitelezése közben a megoldá-
sok tökéletesítéséhez hozzájárultak
az Atomfizikai Intézet, a Kohászati
Kutatóintézet, a Gepipari Minis-
terium Kutatóintézete, a Közle-
kedésiügyi Minisztérium Kutató-
intézete, az Akadémia temesvári
fiókja és más tudományos intéz-
mények tudományos dolgozói.

A számos műszaki problémát felvető
monumentális építmeny megvalósi-
tásában hazánk több gyára és ü-
zeme működött együtt. Ezek között
megemlíthetjük a boksabányai ü-
zemet, amely a hidburkolatnál
nagy ellenálló képességgel acélt és
különleges hegesztési módszereket
alkalmazott. Ezeknek különleges
technológiáját az üzemi mérnökök
és technikusok dolgozták ki az A-
kadémia Kohászati Kutatóintézeté-
nek és a temesvári Politechnikai
Intézet szakembereivel közölve.

Az acélt Resicán öntötték és Ga-
lacon hengereket.

A hid teljes hossza 1456 méter,
csaknem 750 méteren szeli át a
folyómedret, s mindkét parton
egy-egy 350 méteres viaduktja
van. A járműveknek fenntartott,
négy sávú része 13,80 méter szé-
les, aszfaltozott; a gyalogjárók a

hid mindkét oldalán járdán köz-
lekedhetnek.

Az új közúti hidnak 5 nyílása
van (három egyenként 160 méte-
res és két egyenként 120 méte-
res), míg viaduktjainak nyílása el-
éri az 50 métert. Ilv módon jó
feltételek között közlekedhetnek
az összes típusú folyami hajók és
ugyanakkor, telen nem torlódnak
fel a jégtáblák.

Ha a szokásos acéllal dolgoz-
tak volna, akkor kétszeres meny-
nyiségre (körülbelül 9000 tonná-
ra) lett volna szükség az 5400 ton-
na helyett, amennyit felhasználtak
a rendkívül tartós új típusú acél-
ból. Ugyanakkor a hagyományos
szegeszélelt különleges hegesztés-
set helvettesítették a fémszerke-
zetek összeréselésénél, több mint
200 000 méternyi hosszúságban.
E különleges és egyben rendkívül
fontos munka elvégezésében részt
vettek a bukaresti 23 August és
Grivita Roșie, a brailai Progresul
üzemek, a galaci hajógyár stb.
legképzettebb hegesztői.

E nagy Duna-híd tervezői és
építői most először oldottak meg
más műszaki problémákat is. Így
például a pillérek 2—3 méter áz-
mértű betonoszlopokra ágyaz-
ták, amelyeket a folyómeder al-
latt 47 méter mélyen vertek be,
150 tonnás, óriási vasbeton geren-
dákat szerkesztettek, a szárazföld-
dön szerelték össze a fém hidbur-
kolatot és sikeresen megoldották az
egyenként mintegy 600 tonnás hid-
elemek vízbehozását és kellő
szintre való beemelését.

A november végén több napig
tartó teherpróbák bebizonyították,
hogy a román tudomány és technika
e jelentős vívmánya kifogástalan
minőségű.

Nicolae Ceaușescu elvtárs a többi
párt- és államvezetővel, valamint
a Konstanca és Ialomița megyei
helyi párt- és állami szervek kép-
viselőivel és a hid nagy építőte-
lepek munkáját vezető és koordi-
náló mérnökkel és szakemberek-
kel együtt felszáll a Munténia mo-
toros hajóra.

A hajó fedélzetéről nézve teljes
szépségében bontakozik ki a fo-
lyam felett hatalmas ívként átha-
láló hid. A hajón a párt főtítká-
ra a Duna teljesében kihasználá-
sáról folytat véleményezést a
szakemberekkel, arról, hogy fo-
kozni kell a vízi áruszállítást és
utaforgalmat, korszerűsíteni kell
a giurgiuli, a calărăși-i és olteni-
ai kikötőket, s ipari létesítme-
nyeket kell telepíteni ezekben az
övezetekben, mert az olcsó vízi-
szállítás megkönnyíti a nyersa-
nyagellátást.

Nicolae Ceaușescu elvtárs rész-
vétele az avató ünnepségen, talál-
kozás az öt éves terv végére elké-
szült grandiózus hid építőivel, a
szakértőkkel, Ialomița és Kon-
stanca megye párt- és állami akti-
vájával újabb alkalmat nyújtott
arra, hogy a szocialista Románia
haladását szolgáló nagy feladatok
rávlatában megbeszéljék a Duna
román szakaszának magasabb fokú
hasznosítását.

ION MARGINEANU

N. POPESCU-BOGDĂNEȘTI

A felavatás után a hid megnyílt
az országúti forgalom számára.

Megalakult a fő- iskolai tudományos kutatás bizottsága

Leonte Răutu elvtársnak, a Mi-
nisztertanács alelnökének jelenlé-
tében kedden megtartotta alakuló
ülését a főiskolai tudományos ku-
tatás bizottsága.

A bizottság, amelyben akadé-
mikusok, rektorok és egyetemi ta-
nárok vesznek részt, megvizsgálta
az elmúlt négy évben végzett tu-
dományos kutatási tevékenységet,
az 1971—1980-as időszakra szóló
kutatási programot, valamint a
tudományos munka hatékonysá-
gának javítását célzó intézkedése-
ket.

Mircea Malita miniszter, a tu-
dományos kutatás bizottságának
elnöke hangsúlyozta a román fő-
iskolai kutatás nagy részarányát
az országos kutatótevékenység e-
gészében, valamint azt, hogy a
kutatásnak közvetlenül a gazda-
ság és az ipar fejlődését kell szol-
gálnia.

Lapunk
III. oldalán:

Nemzedékek...

Elég ennyi előkészület?

Socaciú Gheorghe-
től, az Electrometal
vállalat főmérnökétől
kaptuk meg a teli elő-
készületek munkala-
tainak tervét. Nagyon
világos lista. Az e-
gyes munkálatok lei-
rása mellett még az
is szerepel rajta, hogy
megvalósították-e ed-
dig az illető célkitű-
zést vagy sem. Több
helyen is láttuk a
„nem készült el” kife-
jezést és ennek válo-
ságos következménye-
ire gondolva néztünk
szét a vállalat két
részlegén.

Az 1-es számú rész-
leg pléhlezet henger-
gördítője hűvösen foga-
dott, mivel a szüksé-
ges fűtőtesteknek csak
a fele létezik itt. Terv
szerint újabb fű-
tőtesteket kellett vol-
na felszerelni, de ez

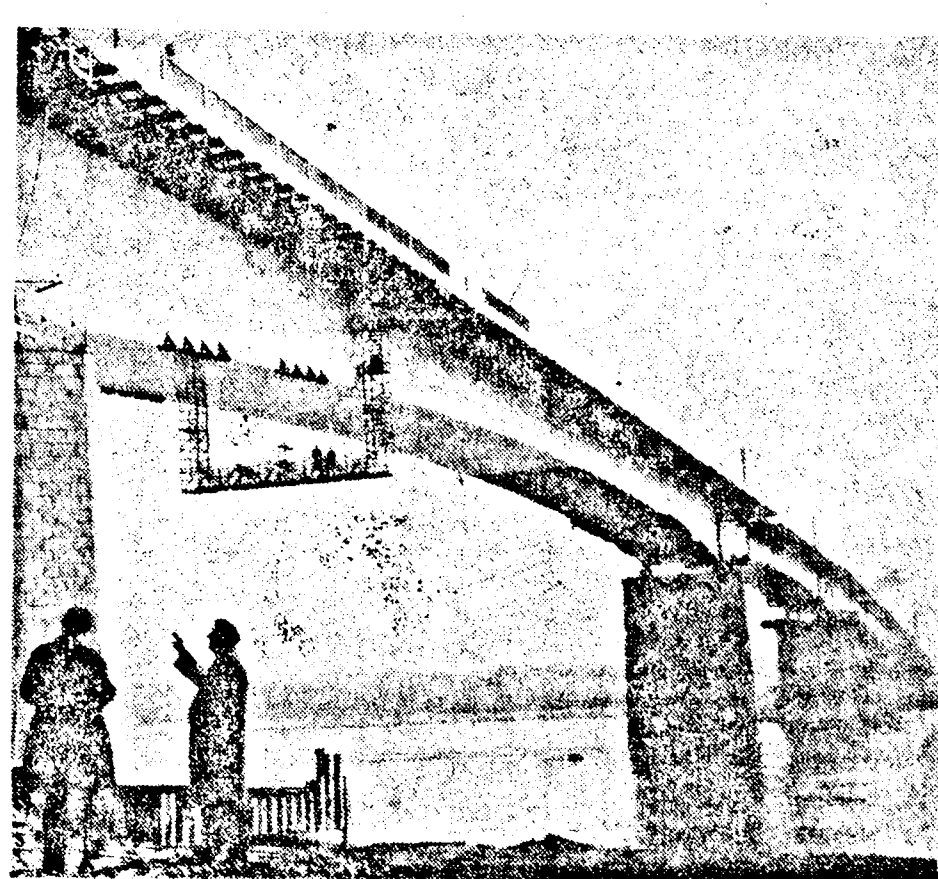
nem történt meg.
Fázva, zsebre dugott
kézzel állnak a lako-
tosok a gépek mellett.
A 2-es számú rész-
leg öntőedényében is ha-
sonló helyzetet talál-
tunk. Bővítték a
csarnokot, a fűtőtes-
tek száma azonban a
régiben maradt. Nem bi-
zosítanak elég meleget a
fűtőtestek a villa-
mosberendezések
gyártó műhelyben
sem. Amikor a hő-
mérsekkeltet kapco-
soltban kérdtük itt az
egyik munkást, ha-
ragosan ránt fém-
„Ilyet kérdezték, hát
nem érzik?” Gémbe-
redett ujjakkal való-
ban nehéz apróle-
finom munkát végez-
ni. És termelékenysé-
géből is veszít így a
munka. A részleg bi-
zonyos utszakaszának

betonozását is előír-
nyozták a tervben, de
ezt sem végezték el.
A hiányosságok oka
Socaciú főmérnök sze-
rint az, hogy a vállalat
karbantartó lako-
sait és kőműveseit az
utóbbi időben bi-
zonyos lippai üzem-
részleg épületei-
nek befűzési mun-
kálatához irányí-
tották. Bármennyi-
re helytálló is a ma-
gyarázat, az említett
műhelyek munkásait
melegíteni nem fogja.
A legelső sorban, az
erős tét beállításá-
táért kell a fűtő-
testeket. Ugyanakkor
az intézkedési terv más
előírásainak tel-
jesítésével sem ma-
radhat adós az Elec-
trometal igazgató-bi-
zottsága.

FEKETE GEZA

Merészen ivel át a
vén Duna fölött Gi-
urgeni és Vadul Oli
között ez az acélból
és betonból megfor-
mált modern költe-
mény, az ország leg-
nagyobb közúti hid-
ja, amelyet tegnap
avatott fel Nicolae
Ceaușescu elvtárs.

Képtünk a meg 6-
píllő hidról készült.

Hatalmas életművet hagyott az emberiségre. Versei, prózája nemcsak a román, hanem az egyetemes irodalom közkinccse is. Nehéz „illő szavak”-ban méltatni nagyságát. A dicsőítésnél önmagáért beszédesebb maga a vers. S a költemény szépségét fedezük fel, ha avatott tolmácsok ajkán csendül a szó.

Az aradi színház múlt heti Argezi-délutánja az irodalommal most ismerkedő diákok szívéhez hozta közelebb

a nagy költőt. Az élményt jelentő irodalmi matinéen fellépett MITZURA ARGHEZI is. Édesapja verseit szavalta. Ilyen átéléssel csak az mondhat verset, akit személyes szavak fűznek a költőhöz.

ENRIC ROȘCOVICI bevezetője után a színház művészei olvastak fel Argezi költeményeiből. A versmondó délután „tolmácsait” fényképezte le KELEN FERENC.

(puskai)

ARGHEZI irodalmi matiné

MITZURA ARGHEZI,
a költő lánya

ELENA DRAGOI

IULIAN COPACEA

VIORICA OANCEA

DAN ANTOCI

VIORICA POPESCU

GELU IVAȘCU

DORINA PĂUNESCU

H. TEODORESCU

MARIA BARBONI

ENRIC ROȘCOVICI

Növekvő hírnév

1970 újabb nagyszerű eredményeket hozott a Vremuri Noi kisipari termelőszövetkezet szorgalmas munkaközösségének. Két héttel az esztendő befejezése előtt teljesült az egész évi áru-termelési terv s mint megtudtuk, néhány napon belül az export terv is megvalósul. Ugyanis a szövetkezet igen jelentős export kötelezettségeinek kell hogy eleget tegyen. Eddig nem is volt fennakadás. A megrendeléseket idejében leszállították s amire nagyon büszkék: még egyetlen tételt sem utasítottak vissza minőségi okok miatt, ami azt bizonyítja, hogy a Németország Szövetségi Köztársasága, Szovjetunió és Libia-beli megrendelők elégedettek az aradi szövetkezet gyermekei és felnőttei számára készült kötszővött termékeivel. A megrendelők elégedettségének, elismerésének a jele az is, hogy 1971-ben, az idei évhez viszonyítva ugrásszerűen megnövekedtek a szövetkezet munkaközössége előtt álló export feladatok.

Városunk lakosságának körében nagy látogatottságnak örvendenek a Vremuri Noi szövetkezet szolgáltatási egységei és igen kedvezőek termékei is. S ez az itt dolgozók szorgalmának, szakmai rétermettségének az érdeme. Külön dicsőreli a Köztársaság utja 57 szám alatt lévő tűkór-egység (felelős Schmidt Ferenc), az 1-es és 2-es számú asztalos műhely (felelősök: Cziráki Alois és Crășovan Vasile), a Grădiște-i 1-es számú kötszővő komplexum (felelős Persiu Dumitru), a Cernăi utcai 2-es számú kötszővő-egység (felelős Nicodă Letitia) kollektíváit. Jól dolgoztak!

(817)

Tájékoztató

1970
december

23

Szerda

Napkelte 7.49, napnyugtá 16.39
órakor. Az évhő eltelé 357 nap,
hátra van még 8.

TELEFONOK

DACIA: A szent bosszúja (9, 11, 13, 15, 17, 19, 21).
MUREȘUL: Képzelmek (10, 12, 14, 16, 18, 20).
STUDIO: Hét hét (10, 12, 14, 16, 18, 20, 22).
IFJUSÁGI: Dr. Mahuse visszatérése (16, 18, 20). Gyermekfilm fesztivál: Képzelmek (10), Ezer csillagok (12).
VICTORIA: Tilos övezet (11, 16, 18, 20).
PROGRESUL (Ujrad): Boldogság a tarsolyban. Faragatlanok (16, 19).
SOLIDARITATEA (Gáj): Kuba 58. Gyilkosok (16, 19).
CFR (Grădiște): Lányok köztársasága (17, 19).

A VIDEKI MOZIK MŰSORA
LIPPA: Légihajóval az Északi Sark felé.
PECSKA: Egy este egy vonat.
BOROSJENŐ: Erjünk meg a hétvégére.
KISJENŐ: Velem nem, madame.
SZENTANNA: Mikor a harang szól.
NAGYLAK: Adelheid.
KERTŐS: A doktorkisasszony.
PANKOTA: Argoman superdiabolikus.
VILAGOS: Elvira Madigan.
BOROSFÉNY: Vasúti.
KÖRÖSBÜKÉNY: Vörös és aranyos.
VINGA: Élet kettőben.

TELEFONOK

Szerda, december 23.
BUKAREST I.
6.00—9.30 Reggeli szórakoztató műsor. — 9.30 Könyvtár. — 10.30 Tudományos adás iskolásoknak. — 11.15 Zsiványi riport. — 12.00 Sergiu Ciocin enkel. — 15.05 Román legendák. — 16.30 Gheras Dendrino dalaiból. — 17.00 Ifjúsági adás. — 17.30 Népdalok.

Megyénk fogyasztási szövetkezetei

jelentős szerződéseket kötöttek a községek és falvak lakosaival. E szerződések értelmében eddig 11 015 000 darab tojást (közel 1 millió darabbal többet, mint 1969-ben), 346 tonna tömött libát (11 tonnával többet, mint 1969-ben), és nem kevesebb, mint 5 tonnával több tollat gyűjtöttek be. A szerződéskötéseket kiterjesztették más fontos élelmiszertermékekre is.

lok. — 20.40 Zeni gyűjtemények. — 21.00 Szórakoztató zene. — 22.55 Argezi-versek. — 0.03—6.00 Éjszakai esztendő műsor.

BUKAREST II.

6.00—8.10 Reggeli zenei műsor. — 8.10 Pioníroknak. — 9.00 A kolozsvári 7. számú általános iskola kórusa enkel. — 11.00 Népdalok. — 12.15 Dorina Draghici enkel. — 14.10 Részletek Johann Strauss. Gigánybáró című operettjéről. — 13.00 Deli hangverseny. — 14.30 Tudományos könyvtár. — 16.30 Elena Gerni operadárjait enkel. — 16.50 Orvosi tanácsadó. — 17.30 Párhuzamos olvasmányok. — 18.20 Operahangverseny. — 20.15 Színház. Páskándi Géza: Pygmalion és Galathea. — 21.11 Operadárjait. — 22.30 Rádiógyűjtemény. — 22.45 Híres tangók. — 0.26—1.00 Szimfonikus hangverseny.

A BUKARESTI RADIO MAGYAR NYELV ADÁSA

Hétköznap: Délelőtt 11 óra 20 perctől 11 óra 45 percig a 202, 261, 330 és 477 méteres hullámhosszon, valamint este 19 óra 30 perctől 19 óra 50 percig a 202, 261 és 330 méteres hullámhosszon beállítással az ország és a nagyvilág eseményeiről.

A KOLOZSVÁRI RADIO MŰSORABŐR

ROMÁN NYELVEN: 6.00 Falurádió. 17.15 Hangos híradó. 17.55 A pártvezetői tiszteletére. 18.00 Fesztiválmusika. 18.15 Város — külvárosok nélkül. Viktoriaváros. 18.25 Irodalmi antológia. — Közreműködik Alexandru Ivan-ciu és Mihnea Gheorghiu. 18.45 Stigimund Tudat. Második D-műl szimfónia.

MAGYAR NYELVEN: 6.30 Hírek, tudósítások, a szerkesztőség postája. 16.30 Hangos híradó. 16.40 Nőkről nőnek: vallomások arról, hogyan lehet a téli ünnepeket úgy megrendezni, hogy a vendéglátó háziasszonynak is legyen kedve szórakozni. 16.55 Barangolás zenészenében — Gutman Mihály műsora. 17.15 1970 legszebb verseiből, válogatás az Utunk egyévkönyvből. 17.30 Kerekasztal beszélgetés arról, mit fejtökölt Kolozsvár öt év alatt (Kalinovszki Dezső műsora).

TELEFONOK

Szerda, december 23.

9.00—10.30 Új munkaszervezési és javadalmozási formák a mezőgazdasági termelőszövetkezetekben. 18.00 Enciklopédia — gyermekműsor. 18.30 A TV gazdasági ankétja. 19.10 Pronocspressz huzás. 19.20 1001 este — gyermekeknek. 19.30 Híradó. 20.00 A Kilimandzsáró hava — Ernest Hemingway egyik legszebb novellájának filmváltozata. 21.55 A TV postája. 22.10 Nemzetközi szemle. 22.50 Híradó.

TELEFONOK

Szerda, december 23-án 19.30 órakor: Crimă și pedeapsă (C bérlet). Csütörtökön, december 24-én 19.30 órakor: Barbărie (B bérlet). Szombaton, december 26-án 19 órakor: Dumașul femeilor — bemutató (A bérlet). Vasárnap, december 27-én 15.30 órakor: Mincinosul, 19.30 órakor: Dumașul femeilor (B bérlet).

TELEFONOK

Vasárnap, december 27-én 10.30 órakor: Povestea porcului.

TELEFONOK

Az Aradi Meteorológiai Intézet jelenté: ma, december 23-án változó idő, felhős égbolttal. Helyenként kisebb havazás lehetséges. Mérsékelt nyugati, északnyugati szél. Várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet —8 és —4, a legmagasabb nappali hőmérséklet pedig —2 és +3 fok. Várható időjárás december 24-én és 25-én: változó idő, hideg éjszaka. Helyenként havazás lehetséges. A hőmérséklet csökken.

December 30. a Köztársaság kikiáltásának évfordulója és az új esztendő alkalmából az alábbi vállalatok és szövetkezetek vezetőségei, párt- és szakszervezetei, ifjúsági szervezetei melegen köszöntik munkaközösségüket, minden ügyfelüket és vásárlójukat és kívánnak nekik jó egészséget, boldogságot, újabb munkasikereket az 1971-es esztendőben.

Fakitermelő és feldolgozó Kombinát

AUREL VLAICU UT 14.
Telefon 11-40.

Gépjavító Üzem

STEAGULUI UTCA 1.
Telefon 34-29.

A Kisipari Termelő- szövetkezetek Megyei Szövetsége

EMINESCU UTCA 57.
Telefon 41-80.

Aradi Vagongyár

AUREL VLAICU UT 41—43.
Telefon 30-20.

Szerszámgyár

ARTILERIEI UTCA 1.
Telefon 24-40.

Élelmiszeripari Kombinát

AUREL VLAICU UT 274—276.
Telefon 18-40.

Üvegház Komplexum

ZIMANDI UT 3.
Telefon 11-50.

Bútor- és Épület- vasalásokat Gyártó Vállalat

TRIBUNUL DOBRA UTCA 18-22.
Telefon 39-30.

Aradi Közüzemek

VICTORIEI UT 35—37.
Telefon 28-90.

Megyei Szol- gáltató- és Építő Vállalat

OCSKO TEREZIA UTCA 98.
Telefon 48-19.

Arad Megyei Gabonaérté- kesítő Vállalat

KÖZTARSASAG UTJA 41.
Telefon 11-77.

Mureșul Megyei Helyiipari Vállalat

AVRAM IANCU TER 12.
Telefon 41-75.

Electrometal Megyei Helyiipari Vállalat

AUREL VLAICU UT 139—151.
Telefon 39-55.

Vremuri Noi szövetkezet

COZIA UTCA 2.
Telefon 36-65.

Precizia szövetkezet

EMINESCU UTCA 57.
Telefon 14-86.

I L L A

HUNEDOARA UTCA 42.
Telefon 22-92.

Higiena szövetkezet

EMINESCU UTCA 24.
Telefon 47-49.

Barackai ÁMV

Artex szövetkezet

KÖZTARSASAG UTJA 94.
Telefon 43-06.

Sütőipari Vállalat Arad

7 NOIEMBRIE UTCA 26.
Telefon 19-84.

Helyi Közélet- mezési Tröszt

ANATOLE FRANCE UTCA 1—3.
Telefon 13-38.

Ipari termékeket árusító HKSZ

POSTAVARUL UTCA 2—4.
Telefon 10-99.

Aradi Szállító Vállalat

VICTORIEI UT 35—37.
Telefon 28-90.

Kökitermelő Vállalat

KARL MARX UT 52.
Telefon 20-72.

Megyei Építő Vállalat

BUCURA UTCA 1.
Telefon 28-52.

Progresul Megyei Helyiipari Vállalat

POSTAVARUL UTCA 20.
Telefon 49-59.

Muncitorul Pielar szövetkezet

GHIBA BIRTA UTCA 16.
Telefon 21-73.

Victoria óragyár

MARÁSESTI UTCA 46.
Telefon 44-62.

AUTOBAZA ARAD

OCSKO TEREZIA UTCA 98.
Telefon 13-85.

Aradi Mureș ÁMV

Scînteia ÁMV

Angyalkúti ÁMV

Kisiratosi MTSZ

Fizessen elő a Vörös Lobogóra!

NEMZEDÉKEK

Nagyon fiatal voltam még akkoriban. Embereknek, újságíróknak egyaránt tejesen szája. Nem csoda, azóta husznál is többször fordult észre az időjárás. De arra jól emlékszem, hogy december hónap eleje éppen ilyen nedves, ködös volt, mint manapság.

Kora reggel hívatott a főszekesztő. Mentem. Mi mást tehettem volna, bár semmi jót sem ígért, ha magához rendelt az „ur”. Ezúttal sem csalódtam. Peregre kellett kiszállni, ki mást küldtek volna, ha nem engem, a legfiatalabbat, a „sakált”. Mentem oda is. Hogy magamban mit gondoltam? Azt illendőbb nem részletezni. De mentem. Pécskáig vonattal. Onnan meg...?

— Értse meg, elvtárs, szekeret nem adhatok. Ugy oda ragad vele a földhöz, mint a bögoly a légypapírhoz. Arrafele nincsenek utak. Egyetlen feneketlen kátyu az egész mindenség — világosított fel az egykori ideiglenes bizottság titkára.

— De nekem mennem kell, elvtárs!

— Hát ide figyeljen! Felynergeltetek magának egy lovat.

— Aztán tudja-e a ló, hogy merre van Pereg?

— Hogy tudná? Majd maga oda vezet!

Idegenvezetésre nem vállalkoztam. Jól tettem! Városi gyerek lévén, ki tudja hol kötöttünk volna ki, — a szürke meg én —, ha meggondolatlanul a háttára pattanok.

Am, amit én kaptam, amikor a szerkesztőségbe dolgom végeztelenül beállítottam, az még neki, a lónak is elegendő lett volna.

Ez az epizód akkor jutott eszembe, amikor az új, emeletes iskola bejáratánál törölgöttem volna a talpamról a sarat. Mert én már ilyen vagyok. Pöttömnyi korom óta tiszteltem az iskolát, olyannyira, hogy be nem teszem ajtájam a lábom, amíg alaposan meg nem törölöm. Ha kell, ha nem. Ösztönös megnyilatkozás ez nálam. Lám, most is dörzsölöm a talpam a vasrúcsokhoz kegyetlenül, ám-bár alig hull le valami róla. Pedig csapadékos az időjárás, eléggé felázott a talaj. Csak hogy sima betonlapokon jöttek ide.

Igy kódlótt fel bennem a huszév előtti esemény, a régi, őszől tavaszig szinte megközelíthetetlen Peregről, ahová nem hogy gépkocsival, de még szekérrel sem lehetett behatolni. Most autóval jöttem a termelészövetkezet székházába, onnan meg gyalog csaknem százaz lábbal, az iskoláig.

Az előcsarnok tiszta, világos. Balra ajtó, rajta a felirat. Titkárság.

Illedelmesen kopogtatok, de válasz nem érkezik. Talán beljebb vannak — gondolom — és kitarom az ajtót. De nem! A helviségnek ugatászik ma már más a rendeltetése. A falak mentén hosszú asztalokon mindenféle apró-cseprő tárgyak: érmék, régi edények, cserepek, kézimunkák forgalomból kivont papírpénzek, dokumentumok, háztartási eszközök és más egyéb.

Zománczott levélzöld agyagkulacsok akad meg a szemem. Távozotomból viszszelek, hogy közelebből megnézzem. Minden oldalát népi motívumok és feliratok díszítik. Közülük egy mondatát

le is jegyeztem sebtében: „Borza Sándor az én nevem megjött akkor az én kedvem ha butellám kezembem tartom belőle bőven ihatom vivát 1884 február 5-én”. Sem pont, sem vessző, egyébként van az egész. Igaz, hogy akkor kevés iskolát jártak a gyermekek Kisperegben is: egy-két osztályt. Akinek hat elemije volt, az már „tudósnak” számított a tudatlanok között.

Hej de nagyot fordult a világ azóta! Itt van körülöttem ez a nagyszerű iskola nyolc tantermével, laboratóriumával, 1600 kötetes könyvtárával, nap mint nap gazdagodó, muzeumnak is beillő gyűjteményével, pionir szobájával, leendő tanműhelyével — amelyhez most gyűjtik a szerszámokat —, két szertárával... és ami a legfontosabb, a százhetvenhárom tanulóval, valamint az őket oktató tizenegy tanárral, tanítóval — csak művelődni kell! Szivni, szivni a tudást, amely felmérhetetlen anyagi erővé válik a mindennapi élet gyakorlatában.

Most pedig hadd idézzünk néhány sort az Előre című napilapnak két év előtti cikkéből, amelyben Kispereg fiatal nemzedékének sorsáról ír Bölöni Sándor, a riportér.

„A mi falunkból — mondja a szer-

román nyelv és matematika. Másrészt pedig arra, hogy a gyermekek nevelésében nem létezett az a megfelelő összhang, amely a tudás gyarapodásának alapját képezte. Az egyik kisperegi tanerő így panaszkodott az Előre riportérének: „Itt a tantestületnek nincs tekintélye a falu előtt. A szülők nem szívesen járnak el a szülői értekezletre. Nem úgy van, mint más faluban, hogy az embereket érdekli, tanul-e otthon a gyermekük, vagy csak eljártassa az időt”. És ami mindennél szomorubb, nem csupán a szülők, tanerők állottak szemben egymással, hanem maguk a tanítók, tanárok is. Szinte hihetetlen, hogy egy realis vagy vélt sérelem hosszú-hosszu időre megszakíthatta a beszélő viszonyt olyan közvetlen munkatársak között, mint két vidéki tanerő. Pedig így volt ez Kisperegben. Nem csoda, hogy ilyen körülmények között lehetetlen volt valóban áldásos munkát végezni az új nemzedék oktatásában, nevelésében, az életre történő felkészítésében a faluban.

Zárjuk le egyelőre a multat és térjünk vissza a jelenbe. Min-ket is az a cél hozott Kisperegbe, hogy a nemzedékek kérdését tanulmányozzuk, boncolgassuk. Az idősebb korosztályt, de főként a fiatalabbakat, hiszen számunkra sem közömbös, mire viszi az életben ez az ifjúság, amely a szemünk előtt nő fel.

A magunk részéről azonban, az Előre cikkétől eltérően, nem összpontosítottunk a kérdést csak az iskolára; szélesebb

szertű, de harcos akarattal teli tömegeket.

Erről jut eszembe: a községi pártszervezet konferenciáján Kocsis Erzsébet néni, az egykori család, aki jelenleg hatvankilencedik életévét tapossa, meghalt szavakkal mondott köszönetet annak az élcspatnak, melynek maga is idestova egy negyedik százada a tagja, azért a gondtalan öregsegrért, amelyet számára biztosított Most is újabb dokumentum jelent meg, melyben az idős técsz-tagok nyugdíjának emeléséről intézkednek — hangsúlyozta a néni.

Egész életemben küzdöttem, dolgoztam. Három gyereket neveltem fel. Nem volt könnyű. Voltak évek, amikor naponta egyszer, voltak esztendőik, amikor hetenként egyszer — vasárnap — ettünk kenyeret. Azért kértem a fel-szabadulás után felvételemet a pártba, hogy segítsék előzni azt a rossz világot. Segítettem és sikerült...

Igen, sikerült! Kocsis néni fia gépkocsivezető, a maga embere. Két leá-

brigádos a técszben. Értékelt, kedvelt ember a faluban, mert egyenes, pontos, erős akaratu. Ennek a fia már főiskolai hallgató, tanár lesz belőle. Vargáné, Vörös Erzsébet is egyike azoknak, akik azt szeretnék, hogy a gyermekük többre vigye az életben, mint ők maguk. És viszi is!

Kocsisné, Vörös Julianna, a második leány, szintén a técszben dolgozik. Két gyermek édesanyja, két leányé. A nagyobbik termelészövetkezeti tag. A kicsi még iskolába jár.

Balogné, Vörös Mária, a legkisebbik Vörös leány a család fájó pontja. Beteg. Az ő gyermeke Pécskán tanul mesterséget.

Édes volt elmenni a falu végére Vörös Sándor bácsi házába. Nem új épület, de látszik rajta, hogy gondozták, karban tartják. Három esztendeje tartózták. Benn a lakásban az idős emberek körül régi butorok. Valószínűleg Vörös néni kelengvéjének darabjai. Közülük szinte szembeszökik néhány új,

az ő gyermeke nyugodtan tanul és ha erejéből futja, tovább folytatja majd az iskolát. Az általános után. Talán éppen műszaki téren, mert kegyetlenül szereti a gyermek a gépet.

— Jó lenne, ha a tanerők még többet foglalkoznának a román nyelvvel és a számtannal. Erre van szükség, ez kell a felvételhez — mondja.

És a hangulat az iskolában?

— Kielegendő. Most már kielegendő. A szülők is szívesebben járnak az értekezletekre. Az új tanerők sokmindent megváltoztattak és jól tették. Van még ten-nivaló, de közösen majd csak megoldjuk. Így kell dolgozni. Erre tanít a párt.

Beszélgünk, de inkább ő mondja. Mesél a multról, a jelenről, gyönyörűsége, igaz mesét. Én meg hallgatom és azon tűnődöm, hogy mennyire közel kerülhet az emberhez első látásra egy másik ember.

Ej hajl — mondhatná valaki. Ezzen a Kisperegben minden fené-kig tejfel!

Nos, koránt sincs így. Találkoztunk olyanokkal, akik szótá tettek, hogy bezzeg mehetnének a dolgok jobban is. Hogy mi lenne a megoldás?

mondani, hiszen az ő korabeli leánykának minig van valamilyen titka. Az édes ifjúság titka ez, amit nem szabad megbolygatni. Nem is kérdeztem tovább hatodikos Dobozi Irénkét, legfiatalabb kisperegi riportalanymat. Inkább hörpintek egyet a feketéből, amelyet Kovács István igazgató készített a számomra Jó a fekete, még jobb az, amiről beszámol.

Eleinte, amikor két év előtt ide kerültem, elgondolkodtam: mi annak a sokat vitatott szakadéknak az oka. Rájöttem. Az emberi magatartás, a helytelen viselkedés min-ket részről. Mert jóakarat van. Ha a técsz — a tagok és az el-nők. Bokor Mihály személyesen — nem segített volna, az iskola talán maig sem épül fel. Mit kell hát tenni, kérdeztem magamtól, amikor ide kerültem, hogy a távolságot, az szakadékok áthidaljuk? S a válasz ez volt: közel kell kerülni egymáshoz. Ma nagy öröm számomra, hogy sikerült állandó, szoros kapcsolatot teremteni a szülők (tulnyomó többségével). Régi igazság az, hogy iskola nélkül mit sem ér a szülői nevelés, szülők nélkül pedig az iskolai oktatás. Hogy mit értünk el? Álljon itt a példa. Százhetvenhárom növendékünk van, a legutóbbi szülői értekezleten százhusz szülő volt jelen. Nem dícsérvésként mondom, ez a természetes, ez a hasznos: közösen a gyermekekért! De azért van még tennivaló bőven, mindkét részről.

Jó ez, nagyon jó, de engem másvalami érdekelt: megszűnt-e Kisperegben a tanerők és a szülők közötti surlódás és az, amiről bukarsti kollégám így írt: „Itt a tantestületnek nincs tekintélye a falu előtt”, mert az, hogy elmegyünk egy gyűlésre, korántsem kézenfog a rokon-szenv jele. Egészen másként hangzik, hogy az iskola által rendezett társasvacsorán sok-sok szülő ült egy asztalhoz a tanerőkkel. Marpedig régi igazság, hogy asztalhoz csak azokkal ülünk szívesen, akiket tisztelünk, becsülünk. Nem lenne teljes ez a cikk, ha nem emliteném meg, hogy a szülők egy része éppen a tanerőkhöz fordul tanácsért gyermeke ügyében és egyéb ügyes-bajos kérdésekben. De jó szokás ez!

És végül az eredmény. A kisperegi szülők és tanerők munkájának sikere: a tavaly és az idén végzett növendékek jelentős része tovább folytatja a tanulást (a kisperegi iskola nyolcosztályos) a kilencedikben, a tizedikben, valamint szakmai iskolában. Harmincan a negyventől! Ez már valami!

A világ így megyen Kisperegben.

És ől megyen

Ami pedig engem illet: sohasem gondoltam volna, hogy százaz lábbal meguszom ezt a riportot...

Az oldalt

KASA JÁNOS

szerkesztette

NEMZEDÉKEK

NEMZEDÉKEK

NEMZETKÖZI ÉLETT

A román-szovjet gazdasági együttműködési kormányközi bizottság negyedik ülészaka

MOSZKVA. — Laurentiu Duță, az Agerpres tudósítója közli: 1970. december 21-én és 22-én Moszkvában megtartotta negyedik ülészaka a román-szovjet gazdasági együttműködési kormányközi bizottság.

Az ülészakon a felek megvitatották, hogyan teljesítették a két ország illetékes szervei és a kormányközi bizottság keretében létesített vegyes munkacsoportok a zokat a feladatokat, amelyekben a két fél az előző időszakban megállapodott. Megegyezéssel állapították meg, hogy újabb eredményeket értek el a Románia-Szovjet Kormányközi Kereskedelmi Szövetkező Bizottság gazdasági és műszaki-tudományos együttműködési és kooperációs tevékenységében, valamint a kölcsönös árucserékben. E tevékenység további fejlesztése érdekében intézkedésekben állapodtak meg a további kölcsönös érdekű gazdasági és műszaki-tudományos együttműködésére a gépgyártás, a vegyipar, a kohászat stb. terén.

Román-NDK árucserre egyezményt és kereskedelmi megállapodást írtak alá

BERLIN. — Stefan Deju, az Agerpres tudósítója jelenti: December 22-én Berlinben, a barátság és a kölcsönös megértés legközelebbi lefolytatásának útján aláírták a Románia-Szovjet Kormányközi Kereskedelmi Szövetkező Bizottság 1971 és 1975 közötti árucserre egyezményét és az 1971. évi kereskedelmi megállapodást.

A két ország közötti kereskedelmi csere volumene az 1971 és 1975 közötti időszakban 70 százalékkal növekszik az 1966–1970-es időszakhoz viszonyítva. Ugyanakkor 1971-re előirányozták a kölcsönös árucserre 13 százalékos növekedést az 1970. évi kereskedelmi megállapodáshoz viszonyítva.

Az egyezmény értelmében a következő öt évben Románia magyar fuvarberendezéseket és más közlekedési felszereléseket, energetikai felszereléseket, szerszámgepeket, talajgyalukat, tehergépkocsikat, vagonokat, csapágyakat, elektrotechnikai termékeket, finommechanikai és optikai cikkeket, vegyipari és faipari termékeket, friss és feldolgozott gyümölcsöt és zöldséget, különböző közfogyasztási cikkeket és más termékeket szállít a Német DK-ba, s ugyanakkor a Német DK szerszámgepeket, emelő és szállító berendezéseket, kohóipari, textil-, élelmiszer- és nyomaipari gépeket és berendezéseket, bányafelszerelést, finommechanikai és optikai termékeket, utasszállító vasúti kocsikat, hadi- és közlekedési gépeket, fém-szerelvényeket, csapágyakat, vegyi termékeket, kalumitragat, fegyverkezeti anyagot, különböző közfogyasztási termékeket és más termékeket szállít hazánkba. Az egyezmény előírja továbbá jelentős mennyiségű kohóipari termék cseréjét. Ugyanakkor tükröz az ipari kooperációs akciók kiszélesítését a finommechanika és optika, a szerszámgepek terén stb.

A dokumentumokat Cornel Burdica román külkereskedelmi miniszter és Horst Solle, az NDK külkereskedelmi minisztere írták alá.

TUDÓSOK NYILATKOZNAK

...az Apollo-14 holdraszállásáról

WASHINGTON (Agerpres). Dr. Chester Lee, az Apollo-14 expedíció igazgatója sajtótevékenységén nyilatkozott a tervezett holdraszállásról. Elmondotta, hogy a holdmodul két asztronautája körülbelül 34 órát tölt a Holdon, lezárta a szerelést a Fra Mauro kráter közelében. A tudósok nem sokára pontosabban megmérhetik a Föld és a Hold közötti távolságot, vizsgálhatják a librációs természetet. Ehhez a következő műszereket használták fel: az 1969 júliusában holdraszállított lezárta, a Lunahod szovjet holdjáró, a francia gyártmányú lezárta, valamint az Apollo-14 kísér-

let során februárban, illetve az Apollo-15 expedíció alkalmával júliusban felszerelendő lezárta.

Az Apollo-14 expedíció újdonsága a tudományos készülékek szállítása a Holdra kis jármű. Az asztronauták 4–4,5 kilométert tesznek meg.

A két űrhajós aknavetőt szerel fel a Holdon, amely földi vezényletre négy aknavetőt 10 ki 150–1500 méter távolságra, természetesen az űrhajósok visszatérése után. A kísérlet szelvényes kutatások céljait szolgálja, s remélhetőleg 180 méter mélységig szolgálnak adatokat a holdfelszín szerkezetéről.

...a nevadai nukleáris robbantásokról

PITTSBURGH (Agerpres). Három neves amerikai tudós nyilatkozott a legutóbbi nevadai földalatti nukleáris robbantás után jelzett radioaktív kuszgázról. Mint mondták, a kuszgáz esetleg előidézhethet a fehérvérűség vagy a rák elszaporodását a még meg nem született gyermekeknek. A három tudós — dr. Robert Freedman, dr. Ernest Sternglass és John Townsend, a Pittsburghi Egyetem munkatársai hangszoroz-

tak: a tanulmányok bebizonyították, hogy ha terhes nőket légköri radioaktivitás ér, leendő gyermekük kétszeresen van kitéve a fehérvérűségnek vagy rák veszélyének. A magzat erősebben érzékeny a radioaktivitásra, mint egy felnőtt.

Dr. Freedman elmondotta, hogy vasárnap több tudós vitatta meg Chicagóban a Nevadában jelzett radioaktivitás nyomán felmerült problémát.

MOSZKVA (Agerpres).

Befejeződött a Lunahod-1 második holdnapjának kutatási programja. A holdjárót december 23-ától 1971. január 7-ig egy gondosan megválasztott helyen veszteti. A keddi legutóbbi rádióösszeköttetés során a Lunahod-1-et felkészítették a második holdéjszakára. Az utasítások alapján a jármű több manővert hajtott végre, hogy megfelelő helyet találjon a „pihenésre”, majd továbbította a Földre tudományos készülékeinek adatait. A holdéjszaka idején a napelemek fedve lesznek a Lunahod csökkentett üzemi működik.

Santiago Carrillo álláspontja a jelenlegi spanyolországi helyzetről

ROMA. — Nicolae Puicea, az Agerpres tudósítója közli: Az Unita című lap felkérte Santiago Carrillót, a Spanyolországi Kommunista Párt főtitkárát, hogy fejtsen ki álláspontját a jelenlegi spanyolországi helyzetről. Interjújában Santiago Carrillo hangsúlyozta, hogy az ellenzék a rendszer közötti heves összetűzésre került sor a burgos perrrel kapcsolatban, majd ezeket mondotta: Első ízben támadt mélyreható nézeteltérés a hadsereg soraiban, ami igen nagy fontosságu, ha figyelembe vesszük, hogy éppen ennek a fegyelmének az, amely megfenntartja ma a francoista diktatúrát.

A burgos per tulajdonképpen kifejezésre juttatta a belső nézeteltérések által felöltött rendszer gyengeségeit. Másrészt, bebizonyította, hogy az ellenzék már jelentős erővel képvisel, amely képes arra, hogy politikai változást idézzon elő Spanyolországban.

Az álláspont munkálatai a kölcsönös megértés szíves légkörében folytatók le.

Az alkalomból megkötött jegyzőkönyvet román részről Gheorghe Rădulescu, a Minisztertanács alelnöke, szovjet részről pedig M. A. Leszcsko, a Szovjetunió Minisztertanácsának alelnöke írta alá.

Az aláírásnál jelen voltak a két küldöttség tagjai, tanácsosai és szakértői.

M. A. Leszcsko az aláírás után fogadást adott.

Otto Winzer prágai hivatalos látogatásáról

PRAGA (Agerpres). Az Otto Winzer prágai hivatalos látogatásáról kiadott közlemény hangsúlyozza, hogy Csehszlovákia és a Német DK külügyminisztere véleményesítést folytatott a kétoldalú kapcsolatok bővítéséről, az európai biztonság problémái tekintetében való szorosabb együttműködésről és más közös érdekű kérdésekről. A két miniszter hangsúlyozta, szükséges, hogy valamennyi európai állam, köztük az NSZK is, kapcsolatot létesítsen az NDK-val a jogegyenlőség alapján — a nemzetközi jogelveknek megfelelően, s hogy az NSZK elismerje a müncheni egyezmény érvénytelenségét megkövetelő pillanattól, az egyezmény valamennyi következményével együtt.

A brazil kormány nem hajlandó szabadon bocsátani 19 politikai foglyot

RIO DE JANEIRO (Agerpres). A brazil kormány bejelentette, hogy nem hajlandó szabadon bocsátani 19 politikai foglyot, akiknek neve a Giovanni Enrico Bucher svájci nagykövét elrabló által összeállított és 70 foglyot nevet tartalmazó névjegyzék szerepel. A kormány elutasította azt is, hogy közzé tegye a svájci diplomata elrablását felelős szervezet kiáltványát. A közlemény ugyanakkor megjegyzi, hogy a hatóságok megtekintik minden előzetesítést 51 politikai foglyot elszállítására az országból.

Hírvégnyöksi jelentések szerint a rendőrség letartóztatta Francois Pelout, a France Presse Rio de Janeiro-i irodájának vezetőjét, azzal a váddal, hogy együttműködött Bucher elrablóival. A UPI jelentése szerint Pelout állítólag találkozott vasárnap az elrablókkal és megkapta tőlük a szabadon bocsátandó foglyok névsorát, de azt nem mutatta be a brazil hatóságoknak. Egy hivatalos szemlélyes kijelentése szerint a francia újságíró a brazil törvények szerint ítélt el.

Berni közlés szerint a svájci kormány utasításokat adott Max Fellernek, Rio de Janeiro-i különmegbízottjának, aki együttműködött a brazil hatóságokkal a Bucher ügy kedvező megoldása érdekében, hogy nyilvánítsa ki aggodalmát az elrablók feltételeinek részleges visszautasítása miatt. Hivatalos berni közlemény szerint Feller megígértette, hogy újabb nehézségek mutatkoznak a brazil kormány és az emberrablók közötti tárgyalásokban.

A HÍRÜGYNÖKSÉGEK JELENTIK

VARSO

A legutóbbi népszámlálás ideiglenes eredményei szerint Lengyelországnak 32 700 000 lakosa van, a lakosság 52,2 százaléka, vagyis mintegy 17 millió városon él.

DÜSSELDORF

A düsseldorfi esküdtsek kedden elégtelgani bíróként ítélték Franz Stangl-t, a treblinkai koncentrációs tábor volt parancsnokát. A „treblinkai hóhér” néven ismert Stangl legalább 400 ezer ember halálát felelős.

KAIRO

Mahmud Riad, az Egyesült Arab Köztársaság helyettes miniszterelnöke és külügyminisztere a brit kormány meghívására január 3 és 6 között hivatalos látogatást tesz Angliában — közli a MEN hírvégnyöksi. Mahmud Riad megbeszélést folytat Edward Heath brit kormányfővel és Alec Douglas Home külügyminiszterrel.

BONN

A nyugat-németországi Wiesbadenben folytatódik egy csoport SS-hados bűnös pere. A náci bűnsöket azzal vádolják, hogy a mai-daneki és a pontatowai gyűjtőtáborokban 65 ezer deportáltat gyilkoltak meg. A vádlottak beismerték,

hogy részt vettek a tömeggyilkosságokban és vallomásaik során megnövekedett adatok közöltek a haláltáborokban alkalmazott vadállati módszerekről.

LONDON

A brit filmipar továbbra is nehézségekkel küzd. Ennek oka egyrészt az, hogy meg mindig nagy mértékben amerikai társaságoktól függ, másrészt pedig, hogy csök-

■ LENGYELORSZÁGNAK 32.700 000 LAKOSA VAN. ■ MAHMUD RIAD ANGIJABA LÁTOGAT ■ BEETHOVEN 32 ZONGORASZONÁTÁJA LEMEZEN ■ 15 SZÁZALEKKAL EMELKEDETT A GYILKOSAGOK SZÁMA AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN ■ ROMA KÖZELÉBEN II. SZÁZADBELI RÓMAI FALFESTMÉNYEKET TARTAK FEL ■ NEHEZSÉGEKKEL KÜZD A BRIT FILMIPAR ■ A FRANCOISTA HATÓSÁGOK FOKOZZAK A MEGTÖRLÉSEKET.

ken a nézők száma.

Nem hivatalos adatok szerint a nézők száma az idén 210 millió körül lesz az 1969. évi 215 és az 1968. évi 236 millióval szemben.

BERLIN

Az NDK-beli Eterna cég lemezre vette fel Ludwig van Beethovennek mind a 32 zongoraszonátáját, a zeneszerző születésének 200.

A spanyolországi ellenzék rendkívül széles köröket fog át a monarchista csoportoktól kezdve, amelyek kisebb-nagyobb mértékben támogatják Juan Carlost egészen a kommunistákig, beleértve a különböző kereszténydemokrata áramlatokat, a haladó katolikus erőket, a szocialista partot, a bask, a katalán és a galíciai nacionalistákat. Véleményünk szerint a jelenlegi körülmények között meg kell teremteni az úgynevezett „szabadság-paktumot”, amelynek célja megalkutni és uralomra hozni Spanyolországban egy ideiglenes kormányt, amely a politikai szabadságok helyreállítása és az összes politikai foglyok amnesztálásának részesítését után képes egy alkotmányozó gyűlés választási bizottságának szerepét betölteni.

Pártunk nagy tekintéllyel tett szert az összes Franco-ellenes ellenzéki erők körében harccal, valamint politikájával, továbbá az autonómia és a függetlenségre alapozott álláspontjával.

A vietnami néphadsereg megalakulásának 26. évfordulója

A vietnami néphadsereg megalakulásának 26. és a Nemzeti Ellenállás Napjának 24. évfordulója alkalmából Hanoi-ban gyűlést rendezett a Vietnami Hazafias Front Központi Bizottsága, a VDK Honvédelmi Minisztériuma és a Front Hanoi városi bizottsága — jelenti a VNA hírvégnyöksi.

A gyűlés elnökségében részt vett Fam Van Dong, a Vietnami Dolgozók Partja KB Politikai Bizottság tagja, Vietnam DK Minisztertanácsának alelnöke, Vo Nguyen Giap tábornok, a Politbüro tagja, a Minisztertanács alelnöke, Vietnam DK honvédelmi minisztere, más part- és államvezetők, valamint Nguyen Fu Szoi, Dél-Vietnam Köztársasága Vietnam DK-beli ki- rendeltettségének vezetője.

Fam Van Dong miniszterelnök megnyitotta beszéde után Vo Nguyen Giap tábornok emelkedett szólásra. A tábornok miután ismertette a vietnami néphadseregnek az elmúlt 26 esztendő során kivívott győzelmeit, rámutatott: Népnépünk hőn öhajítja a békét. Mi csak országunk függetlenségének kiterjesztésére törekszünk, biztosítani akarjuk né-

pünk boldogságát, de az amerikai imperializmus agressziót követett el országunk ellen, s ezért népnépünk kénytelen volt határozott ellenállást tenni a háború indítását. Ez a nemzeti lét megvédésének útja.

Az USA újabb háborús tetteket hajtott végre Vietnam DK ellen, egyre fenyegeti a vietnami népet — mondotta a szónok —, s rámutatott, ez a vietnamiizálási politika csúcsát bizonyítja, azt, hogy az USA mind több vereséget szenved az indokínai országokban. Az USA hamis mítosz gyártott egy úgynevezett halálátalagos megállapodásról, s ennek alapján jogot formál magának arra, hogy az amerikai felderítő repülőgépek lelövését mint és más ürügyekkel támadásokat hajtsanak végre Vietnam DK ellen valahányszor ezt „szükségessé tartja”. Hangsúlyozta, hogy Vietnam DK független és szuverén állam, a tábornok rámutatott Vietnam DK fegyveres erői és népe megtorolja az ország légitéré- nek, vízeinek és területének megsértését. Jöjjenek az elhatározásunk megsemmisíteni bármilyen ellen- séget, ha országunkra tör.

Salvador Allende elnök aláírta a rézbányák államosításáról szóló törvénytervezetet

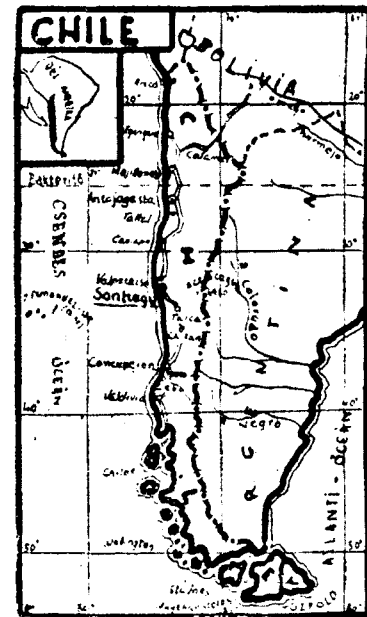
SANTIAGO DE CHILE.

Salvador Allende, Chile Köztársaság elnöke hétfőn alkotmánybírósági törvénytervezetet írt alá, amely lehetővé teszi az ország rézkincseinek államosítását. Ugyanakkor a chilei államfő törvényrendeletet írt alá az Ifjúsági Főtitkárság és a Mezőgazdasági Munkások Országos Tanácsa létesítéséről.

Az esemény hatalmas gyűléssel ünnepelték, amelyet a La Moneda elnöki palota előtti Alkotmány-terén rendeztek. Az elnök a palota erkélyéről beszé- det írt az országgyűlés részvétele.

Rámutatva, hogy milyen döntő fontosságu Chile számára a réz államosítása, Allende felhívta a kongresszust, hogy késedelem nélkül fogadjon el alkotmánybírósági törvényt, „s ezzel az ország legfontosabb átalakításának urává válik”, „a réz pedig a chilei nép legyen”. Az idegen rézkitermelő társaság teljes államosítása — hangsúlyozta Allende elnök — gazdasági függetlenséget biztosít a chilei népnépnek: az államosítás évente 70 millió dollár jövedelmet hoz a chilei államnak. Nem fejejtük

el — mondotta a szónok, hogy 1930 óta a rézkincseinket kitermelő nagy társaságok 3700 millió dollár profitra tettek szert. Salvador Allende egyben leszó-

gezte, hogy a réz államosítása által érintett társaságok kártérítést kapnak. A kártérítéseket 30 év alatt fizetik ki, az eredeti összeg után számított évi 3

százalékos kamattal. A folyólistán azonban felfüggesztik, ha az illető társaságok szembeszegülnek az államosítással. Ezután az elnök kijelentette, hogy Chile Köztársaság hajlandó részadásra szerződéseket kötni az összes európai országokkal és az Egyesült Államokkal 15–20 évre.

Az Ifjúsági Főtitkárság megalakításáról szóló törvénytervezettel kapcsolatosan a szónok kijelentette, hogy ennek célja az ifjúság politikai tevékenységének fokozása, hogy az ifjúságot bevonják a Népi Egység által tervezett átalakítások programjában megvalósításába. A Mezőgazdasági Munkások Országos Tanácsa létesítésével kapcsolatosan az elnök kijelentette, erre azért van szükség, hogy a parasztság beleszólhasson a mezőgazdaságra vonatkozó kormányhatározatok elfogadásába.

A chilei elnök ismételt megerősítette a kormányt az elhatározását, hogy erővel megtorolja az ország déli részén lévő földbirtokosok érdekeit képviselő elemekkel szemben, akik elűzik a parasztokat a kisajátított földekről és az államhatalom ellen összeesküvést szőnek.

katona, aki a 7. flotta hajóin és a dél-vietnami partok mentén cirkáló amerikai gyorsnaszádokon teljesít szolgálatot.

WASHINGTON

Ez év első kilenc hónapjában 10 százalékkal emelkedett a súlyos bűncselekmények száma az Egyesült Államokban — jelentette ki John Mitchell igazságügy-miniszter. A fegyveres rablások száma több mint 15 százalékkal, a gyil-

■ MAHMUD RIAD ANGIJABA LÁTOGAT ■ BEETHOVEN 32 ZONGORASZONÁTÁJA LEMEZEN ■ 15 SZÁZALEKKAL EMELKEDETT A GYILKOSAGOK SZÁMA AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN ■ ROMA KÖZELÉBEN II. SZÁZADBELI RÓMAI FALFESTMÉNYEKET TARTAK FEL ■ NEHEZSÉGEKKEL KÜZD A BRIT FILMIPAR ■ A FRANCOISTA HATÓSÁGOK FOKOZZAK A MEGTÖRLÉSEKET.

KAIRO

Victoria Stănescu zongoraművész és Daniel Podlovski hegedűművész hangversenyt adott az alexandriai Művészeti Múzeum Kulturális Központjában — jelen- ti kairói tudósítónk. A hangverse- nyen jelen volt Badreddin Abu Ghazi, az EAK művelődésügyi minisztere, valamint számos kultu-

PNOM PENH

A legutóbbi kambodzsai sajtótáviratok szerint Svay Rieng tartományban harcok folytak a népi ellenállási erők és a Lon Nol-rezim katonai alakulatai között.

Prey Totung helység közelében, a Pnom Penht Kompong Cham várossal összekötő 7, számú ország- uton is heves összecsapások voltak a hazafiak és ellenséges katonai egységek között. Amint már közöl- tük, ebben az övezetben a Lon Nol-adminisztráció csapatait saigoni katonai egységek támogatják.

MADRID

A francoista hatóságok fokozzák a megtorlásokat azok ellen, akik támogatják a burgos börtönben fogva tartott szabadságharcosokat. Hétfőn Sevillában letartóztattak 24 személyt, azzal az ürüggyel, hogy illegális mozgalomhoz tartoznak. Ferro del Caudillo helység- ben (Galicia) is letartóztattak 21 embert, azzal vádolva őket, hogy „szubverzív tevékenységet” fejte- tek ki.